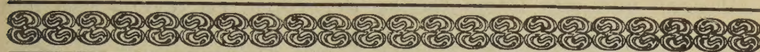
Gereformeerd Theologisch Tijdschrift.
Redactie-Adres: Prof. Dr T. HOEKSTRA te Kampen.
Aflevering 4. Augustus 1926.

GEGEVENS UIT HET KERKELIJK ARCHIEF VAN HAGESTEIN

door

Ds G. VAN DER ZEE, Ned. Herv. Pred.

I.

Reeds vele malen is van Hervormd-Synodale zijde aangedrongen op de verzorging der Kerkelijke Archieven, een belangrijke zaak, die ook van particuliere zijde herhaaldelijk wordt bepleit.

De stiefmoederlijke bedeeling, ja de grenzenlooze verwaarloozing dezer materie werd oorzaak van de invoering van het Reglement op de Kerkelijke Archieven.

Hiermede zijn ze echter niet gered. Er moet liefde tot deze zaak zijn, die tijd en moeite kost, om de oude stukken uit hun schuilhoeken te voorschijn te halen, en dan zal dikwerf blijken dat we rijkelijk worden beloond.

Over twee onderwerpen wenschen wij thans iets te zeggen, n.l.:

I. Kerkelijke Attestatiën.
II. Beroepingswerk.

I. Kerkelijke Attestatiën.

Uit het lidmaatschap der Kerk vloeit voort het recht op een bewijs daarvan, hetgeen zonder meer nog geen recht geeft op een attestatie.

Het woord attestatie wijst op een getuigenis, en het wil dan ook omtrent den persoon, wien het aangaat getuigenis afleggen van zijn lidmaatschap der Kerk, en tevens van zijn oprecht geloof en vromen wandel.

Het recht van uitreiking eener gevraagde attestatie berust bij den Kerkeraad, die vroeger jaren daartoe zoo maar niet overging.

Dit had zijn grond zoowel in de streng-orthodoxe opvatting, als ook in de kracht der attestatie, want een zeventiende-eeuwsch getuigschrift was van belang voor het maatschappelijk en kerkelijk leven.

Immers toen berustte de administratie der bevolking alleen bij de Kerk, vandaar dat ze gelijk was aan een domicilie, en bewijs van goed zedelijk gedrag tevens.

Van dezen waren er weer drieërlei : Geboorte-, verkeers- en woonplaats domicilie, die allengs de attestatiën hebben vervangen, zoodat men in den Franschen tijd b.v. sprak van een Acte van Indemniteit.

De attestatie was van groot belang voor den houder.

Zij diende als paspoort voor den vreemdeling, als waarborg van onderdak voor den zwerver, als kruiwagen voor den sollicitant, en als onderpand van een gave voor den bedelaar.

Geen wonder dat men het bezit ervan op hoogen prijs stelde, en gelukkig zoo eigen levensgedrag de uitreiking ervan niet in den weg stond.

Bij deze gelegenheid offerde men een gave in de Diaconiebus ten huize van den predikant, of betaalde men in later tijden naar vast tarief twaalf stuivers.

Te Hagestein reikte men alleen een attestatie uit na zich ten volle rekenschap te hebben gegeven dat de vlag de lading dekte.

Dit blijkt uit de Acta des Kerkenraadts van 7 Maart 1765, waaraan wij het volgende ontleenen :

„De opsienders deser Gemeinte vergadert zijnde is door „de predikant in de vergadering voorgestelt, dat Maarten

„Bogaert, Lidmaat alhier, hadde versogt om sijne Kerkelijke „attestatie, en is door de E. Broederen geresolveert aan hem „voor tegenwoordig geene attestatie te geeven om redenen „dat hij in drie agter een volgende Huysbesoekingen, door „den predikant, geadsisteert van een ouderling, gedaan, „wanneer hij broederlijk vermaant wiert den openbaren gods- „dienst bij te wonen, bij aanhoudentheit heeft geantwoort dat „hij konde te Kerk gaan ter plaatse daar het hem goedt dagt, „en gevraagt zijnde, waarom het hem niet goed dagt, alhier „ter plaatse deselve bij te wonen, daarop antwoorde omdat „mijne affaires Sondags te Vianen sijn. De vergadering oor- „deelde dat hij eerst soude hebben te geeven voldoende re- „denen, konnende anders in gemoede aan hem geen getui- „genis geven dat overeenkomt met de attestatie door hem aan „de opsienderen deser gemijnte weleer overgegeven, begee- „rende de broeders hier over met hem te spreeken.

Hieruit blijkt ons het gewicht dezer zaak, waaromtrent uit de zeventiende eeuw bekend is, dat de Kerkeraden werden aangeschreven zoo maar niet een attestatie uit te reiken. Uit het Diaconieboek dier eeuw blijkt dan ook dat niet ieder in het bezit was daarvan.

Slaan we dit boek op dan staan we verstomd van het aantal zwervers dat dagelijks over het dorp kwam en aan de pastorie aanklopte om een gave.

Ze worden nauwkeurig omschreven naar hun qualiteit: verjaagde monniken, predikanten, soldaten, edellieden, allen om het geloof vervolgd, zoowel uit de Paltz als Denemarken, 't Lant van Cuyck en Engeland; broeders van slaven die „de Turck" gevangen houdt tot de losprijs daar is, en vrijgekochte slaven die „de boeyen noch omme het lijff hadden."

Daar velen in gezelschap van andere „passanten" kwamen, laat zich de kracht der attestatie bewijzen uit het feit, dat een gewoon bedelaar zonder attestatie één stuiver kreeg, en hij of zij met attestatie drie of vier.

Zoo lezen we:

21 Juli 1661 Aen een passant van de Turck verlost en seer naeckt sijnde 0 — 2 — 0.
Aen een Engelsman met attestatie van Delft 0 — 3 — 0.

15 April 1665 Aen een Cappitijns vrouw met attestatie wiens kint van de Turck was gevangen bij des Kijssers oorloch 0 — 15 — 0.

Zooals bekend rekende men vroeger in drie kolommen: guldens, stuivers en penningen.

Buiten deze zwervers waren er ook nog reizende studenten, die de pastorieën afreisden om in hun levensonderhoud te voorzien.

Hadden zij geen attestatie, dan kregen ze één of twee stuivers, doch de student, van wien den 2 Jan. 1663 melding wordt gemaakt kreeg er zes, op vertoon van een „Academiese attestatie", en die van 3 Mei 1663, twaalf, omdat hij had een seer goede attestatie.

Hetzelfde bedrag genoot een student op den 19 Juli 1668 van wien geschreven staat:

Aen een passant, student, met een attestatie van Professor Voetius.

Deze studenten-attestaties zijn hoogstwaarschijnlijk meer te beschouwen als bewijzen van lidmaatschap met aanbeveling, gegeven aan een lid der Geref. Kerk.

De attestatie van 30 Maart 1666 verleidt ons wederom tot allerlei gissingen:

Aen een verloopen Munnick met attestatie 10 st. Is deze attestatie echt, dan lijdt het geen twijfel of hij is tot den gereformeerden godsdienst overgegaan, zoo niet, dan was het oplichterij, waarvan elders bewijzen zijn.

Wat een „grote attestatie" voor bijzonderheid is blijkt uit het archief niet.

De text der attestaties is onbekend, daar er geene bewaard is van dien ouderdom.

Rijker zijn wij in de 19e eeuw.

De oudste dateert van 27 Juni 1812.

Kwam iemand van elders met attestatie in, dan werd dit papier bewaard, en bij vertrek weer afgegeven, voorzien van een aanteekening, indien de eigen gemeente zich de weelde van gedrukte formulieren niet kon veroorloven.

Ook werden leden van andersoortige gemeenten ingeschreven, als Doopsgezinde en Luthersche, aangezien ter plaatse alleen een Hervormde Kerk was.

Door de wijziging der huwelijkswetgeving van 1795 en de invoering van het bevolkingsregister van 1813, geraakte de beteekenis der kerkelijke administratie dienaangaande op den achtergrond en werd men nalatig in het opvragen der attestatie bij vertrek, zonder zich rekenschap te geven van de mogelijke funeste consequenties.

Hieruit vloeiden moeilijkheden voort voor de Diaconie, aangezien de ingeleverde attestatie iemands herkomst en lidmaatschap bewees.

Bij afwezigheid ervan was het recht op ondersteuning verspeeld, en de kans op bedeeling gering.

Was omgekeerd zijn attestatie aanwezig, en daardoor zijn lidmaatschap bewezen, dan stelde de Diaconie zich in verbinding met de Diaconie van zijn geboorteplaats, die verplicht was den elders woonachtige te bedeelen.

Dit gaf herhaaldelijk aanleiding tot twistgeschrijf. Zelfs verloor men in 1848 een proces over de bedeeling. Deze toestand duurde voort totdat later de Diaconieën volkomen vrij en zelfstandig zijn verklaard geworden.

Tengevolge van het niet opvragen of indienen der attestatie waaruit vele moeilijkheden konden voortvloeien, vaardigde de Haagsche Synode den 10en Juli 1829 een besluit uit, om de attestaties ten spoedigste in te leveren, iets wat thans niet meer beteekent dan een poging om de lidmatenboeken zuiver te houden.

Uit deze eeuw zijn ons een stapel attestatie-papieren bewaard gebleven, waaruit ons het gemis aan eenheid in text en

gebrek aan vastheid in benaming der Kerk ten duidelijkste blijkt.

Wat den vorm betreft is die van Zwammerdam het schoonste ; gedrukt op oud-Hollandsch groot-foliopapier, is de bovenste helft voorzien van een keurig cliché, het sigillum ecclesiae.

Voor de rest alle eenvoudige briefjes, sommige geheel gedrukt, andere geheel geschreven.

Geven wij ten slotte eenige verschillende copieën. Het cursief gedrukte is geschreven, de rest gedrukt.

1o. *L. S.*

Pieternella van Riksoort is

Lidmaate der waare Hervormde Christelyke Kerke, gesondt in het geloof, en stichtelijk van wandel, voor so veel ons bekent is : Wij versoeken daarom de E. E. Broeders en Opsienders der Gemeente van Jezus Christus *te Hagestein* denwelken dit ons Getuigschrift sal worden vertoont, de bovengemelde voor sodanig te erkennen, onder hun Herderlijk opsigt aan te neemen, en tot het gebruik van des Heeren Heilig Avondmaal toe te laten

Gegeven in Vianen deesen *27 van Hooimaand 1812*

(volgt onderteekening.)

2o. *L. S.*

Zebout van Dijk

en

Aaltjen Spenhoven

zijn

Lidmaate*n* van de waare Gereformeerde Christelijke Kerke, gezond in het Geloof, en stigtelijk van Leeven, immers zo veel ons bekend is : Wij verzoeken daarom de E. E. Broeders en Opzienders der Gemeinte van Jesus Christus *te Hagestein,* denwelken dit ons Getuigschrift zal worden vertoont, de bovengemelde*n* voor

zodanig te erkennen, onder hun Christelijk opzigt aantenemen, en tot het gebruik van des Heeren Heilig Avondmaal toetelaten.

Gegeven in Vianen, deezen *7 van Herfstmaand 1812*

(v. o.)

3o. (geheel geschreven.)

Johannes van Neck

Is lidmaat der Christelijke gereformeerde Kerke, gezond in leere, en onergerlijk in wandel, zoo veel ons bekend is. Verzoeken daarom de Eerw. Opsienders der Kerke van J. C. te Hagestein, wien dit ons attestatie zal worden vertoond, de voornoemde als zoodanig te erkennen en in hun Christelijk opzicht aan te nemen.

Zijderveld 2 Mei 1819

(v. o.)

4o. (geschreven) L. S.

Antonie Nobel is Lidmaat der Hervormde Christelijke Kerk en zoover wij weten onberispelijk in Leer en Leven etc. als boven.

Schoonrewoerd 23 April 1820.

5o. Nous sous-signez Conducteurs de l'Eglise Wallonne de Haarlem certifions, que *Marie Anne Rapin est* membre de notre Eglise, y a frequenté la Service public, participé au Sacrament de la Sainte Cêne et vécu sans avoir commis aucun scandale, qui soit venu à notre connoissance : ainsi nous *la* recommandons à la Grace de Dieu, et à l'Eglise de *Leide* où elle a dessein de se retvier.

Fait à Haarlem, le *17 Mai 1820*

L. T. SERRURIER, Pasteur.

(naam) Ancier.

(naam) Diacre.

Aanteekening : Vernieuwd naar Hagestein op den 6en April 1824 door den Kerkeraad van Warmond.

W. M. KOOY, pred.

6o. *Mle Catherine P. W. Westrik*

A été membre de nôtre Eglise, en laquelle *elle* a participé à la Ste Cene, & aux autres excercies de pieté publics & solemnels, & a vêcu honnêttement & sans scandale, qui soit venu à nôtre connoissance. Nous *la* remandons à la grace & garde de Dieu, & à la communion de nos fréres *de Haarlem* où *elle* fait état de se retvier.

Fait à Amsterdam, le *1 Mei 1822.*

7o. (geschreven) H. d. L.

Jacob van Ek is lidmaat der Herv. Christelijke Gemeente en zooveel ons bekend is etc. als no. 3.

8o. (geschreven) L. S.

Aaltje van Zeulikom

is lidmate der Christelijke Hervormde Gemeente en heeft zoo verre ons bekend is door woorden noch daden hare Christelijke belijdenis wedersproken. Wij verzoeken de Eerw. B. b., Opzienders der Gemeente van onzen Heer J. C. te Hagesteijn voornoemde zuster als zoodanige te erkennen, onder hun opzigt aan te nemen en met alles te dienen, wat zij op den weg der zaligheid zou mogen behoeven.

Uit naam en op last van den Kerkenraad
van Ravenswaay 16 Mei 1922.
(v. o.)

9o. L. S.

Gerrit Molenaar

is

Lidmaat der Hervormde Christelijke Kerke, gezond in het geloof en onergerlijk van wandel; Wij verzoeken daarom de E. E. Opzienders der Gemeente van Jezus Christus *te Hagestein,* denwelken dit ons getuigschrift zal worden vertoond, bovengemelde voor zoodanig te

erkennen en deelgenoot der voorregten van Jezus Kerke te doen zijn.

Gegeven te Vianen *den 13 Mei 1822.*

(v. o.)

10o. L. S.

Cornelia van Kooten is lidmaat der Gereformeerde Christelijke Kerk & zoo verre ons bekend is, regtzinnig in de leer & stichtelijk van wandel

Weshalve wij de E. E. Broeders & Opzieners der Gemeente te Kooten verzoeken, voorschr. zuster voor zoodanig te erkennen & tot de gemeenschap des H. Avondmaals toe te laten.

Zeijst, 24 Novr. 1823.

(v. o.)

(Aaanteekening.) att. geg. 25 Febr. '26.

11o. (geschreven) L. S.

Dirk Stekelenburgh

is

Lidmaat van het Hervormde Kerkgenootschap, als zoodanig bevelen wij hem aan de Eerw. Opzieners der Gemeente Hagesteijn.

Ex noie Syn.

M. ALTHEER.

Zijderveld 25 Sept. 1824.

12o. De Kerkeraad der Hervormde Gemeente van Warmond getuigt, dat

Dirk Versteeg

lidmaat is der Hervormde Kerk, etc. (als no. 3.)

13o. (geschreven) L. S.

Gerritje de Vor is in den Jaare 1807 met een zeer welgesteld getuigenis uit Vianen hier als lidmaat onzer Hervormde gemeente ingekomen en zo lange zij hier gewoond heeft, zeer Christelijk gedragen, maar in den

jaare 1812 hier vandaan vertroken (sic) zijnde, en tot heden niet meer onder ons gewoond hebbende, zoo kan haar geen ander getuigenis geven (sic) als dat zij als Lidmaat onder ons gekomen is, en ook welgedragen heeft, en wij haar aan allen die daarin belang stellen, hartelijk recommandeeren om haar als een lid der Protestantie Kerk te erkennen, en onder hun opzigt aan te nemen.

Tricht 15 Maart 1824.

14o. *Johanna Blitterswijk*

Lid van het Hervormde Kerkgenootschap ;
is onbesproken van gevoelen en wandel, zooveel ons bekend is etc.

Culemborg 27 Dec. 1826.

15o. L. S.

Jacoba Petronella Mosch

is Lidmaat der Christelijke Hervormde Kerk, regtzinnig in de leer der waarheid, etc.

Vreeswijk 9 Mei 1827.

16o. L. S.

Wij Dienaars van het Goddelijke Woord en Ouderlingen der Gemeente van Jezus Christus te Rotterdam, getuigen bij dezen, dat *Cornelia van Eijk*, lidmaat is van de ware Gereformeerde Kerk, etc.

Rotterdam 15 Dec. 1828.

Hiermede sluiten wij de rij der getuigschriften, die nog voor aanmerkelijke uitbreiding vatvaar is. Tot diep in de tachtiger jaren varieert de naam der Kerk, totdat later stereotyp de naam Nederduitsch Hervormde Gemeente of Nederlandsche Hervormde Kerk vermeld wordt.

RECENSIEN.

Dr Abraham Kuyper 1837—1920, ein Lebensbericht, erstattet van Wilhelm Kolfhaus, zweite erweiterte Auflage, 1925.

Elberfeld, Buchhandlung des Erziehungs-Vereins, Chr. Buyer, G. M. B. H. Halbln. f 2.80; Leinen f 3.

Bij de bespreking van de eerste uitgave heb ik mij gedrongen gevoeld breed bij den inhoud van dit boek stil te staan. Naar mijne overtuiging meende ik daarvan schier niet dan veel goeds te moeten en kunnen zeggen. Dan nu, bij de tweede vermeerderde uitgave, zou ik daarvan nog meer goeds kunnen zeggen en wel om reden dat daarin niet voorkomen een paar kleine vergissingen waarop ik bij die bespreking doelde en de auteur stellig van opmerkingen en wenken door andere recensenten gegeven niet minder conscientieus en scherp notitie zal hebben genomen. Eerst de toekomst, al zal dat in al den omvang nooit, door wien ook, overzien en berekend kunnen worden, zal de rijke vruchten plukken van deze wonderschoonen arbeid. *Onberekenbaar* zij de invloed van dit boek!

G. KEIZER.

De Godsverkondiging der Profeten. Rede gehouden bij de overdracht van het rectoraat der Theologische School van de Gereformeerde Kerken in Nederland op Dinsdag 8 Dec. 1925 door Dr J. Ridderbos.

Kampen. J. H. Kok.

Deze rede bedoelt een bescheiden bijdrage te leveren tot de beoefening van de geschiedenis der openbaring, een onder ons Gereformeerden nog jonge wetenschap. Speciaal wordt

getracht, de beteekenis der profeten voor de geschiedenis der openbaring in het licht te stellen, wel niet in haar vollen omvang, maar toch in datgene, dat de kern hunner prediking uitmaakt: hunne verkondiging aangaande God.

RIDDERBOS.

Palestina, het Zionisme en de Hebreeuwsche Universiteit, door Dr F. M. Th. Böhl. Ruys, Utrecht, 1925. — 31 blz.

Prof. Böhl vertelt hier, naar aanleiding van zijn Palestina-reis, over tegenwoordige toestanden in dit land, vooral in verband met de Zionistische beweging en het Jodendom; waarbij dan ook inzonderheid de te Jeruzalem opgerichte Hebreeuwsche Universiteit de belangstelling heeft. Het onderwerp is interessant, en onder de bekwame leiding van Dr Böhl is ook in een kort bestek veel wetenswaardigs op te doen.

RIDDERBOS.

Om de heilige erve, door Prof. Dr A. Noordtzij. Uitgeversmaatschappij E. J. Bosch Jbzn. te Baarn.

Dit eerste deel van den 6en jaargang van de Schouwvenster-bibliotheek is wel een bijzonder goed begin. De illustraties van Prof. Jurres zijn inderdaad mooi. Maar wat aan het boek bovenal zijn waarde geeft is de tekst, die verzorgd is door de bekwame hand van Prof. Noordtzij. Deze heeft een drietal onderwerpen uit de heilige geschiedenis (Silo's ondergang; In Michmas' rotskloven; In het Eikendal) behandeld op die zaakkundige en door zijn frischheid aantrekkelijke wijze, waarvan hij het geheim bezit. Aan ieder, die over onderwerpen uit de Heilige Geschiedenis eens iets wil lezen, dat boven het gewone uitgaat, zij dit boek van harte aanbevolen.

RIDDERBOS.

Dr H. W. v. d. Vaart Smit. Historie en Exegese. De kwestie Dr Geelkerken en de handelingen der Asser Synode historisch en exegetisch toegelicht.
De Graafschap, Aalten.

Onze lezers kennen dit reeds, daar het een overdruk is van een artikel, dat in ons Tijdschrift is opgenomen. De auteur bespreekt uitvoerig de (confessioneele) beslissing der Synode, en verdedigt deze op een m.i. veelszins uitnemende wijze. Over de vraag, of het hier een kwestie van exegese gold of niet, is al veel gesproken.

De zaak schijnt mij niet van zooveel belang als sommigen meenen. Er bestaat een mogelijkheid, dat iets zich als exegese aandient, terwijl het metterdaad is een terzijde stellen van wat de Schrift duidelijk mededeelt. Men heeft dan formeel te doen met een kwestie van exegese; en kan de veroordeeling aldus formuleeren, dat deze exegese ontoelaatbaar is. Natuurlijk niet maar, omdat ze niet juist is, doch omdat ze duidelijke meedeelingen der Schrift dubieus stelt. En dat wil dan dus m.a.w. zeggen, dat het materieel een kwestie is van wel of niet buigen voor het Schriftgezag.

Het is het laatstgenoemde, zakelijke gezichtspunt, dat door Dr v. d. Vaart Smit terecht op den voorgrond wordt geplaatst; hij doet het op zijn eigen wijze, daarom is zijn uiteenzetting het lezen ten volle waard. Van belang schijnen mij ook zijn beschouwingen over het scheppingsbericht.

RIDDERBOS.

Vrije Universiteit. Vereeniging voor Hooger Onderwijs op Gereformeerden grondslag. Jaarboek 1926. 46e Jaarverslag.

Dit jaarboek legt in meer dan één opzicht getuigenis af van de belangrijke beteekenis, die de Vrije Universiteit langzamerhand heeft verkregen. Er zijn verschillende dingen,

die goeden grond geven voor de hoop, dat deze in de eerstkomende jaren nog zal stijgen. Als zoodanig is te noemen het gunstig financiëel aspect van het jaar 1925. Maar ook het feit, dat waar èn vroeger reeds èn nu weer bepaalde moeilijkheden rezen, die bij den naam genoemd en blijkbaar met ernst behandeld zijn en worden. De jaarvergadering te Rotterdam was een nieuw bewijs, dat de V. U. een goede plaats in het hart van ons volk bezit. Zij aan hen, die de moeilijke taak hebben, haar te leiden, bij den voortduur kracht en wijsheid daartoe geschonken.

RIDDERBOS.

Opvoeding van zwakzinnige kinderen in de Stichting „Groot-Emaus" te Ermelo.

Dit boekje is uitgegeven met het doel, de stichting „Groot-Emaus" te Ermelo meer bekend te maken. Gaarne vestigen wij de aandacht op dit geschriftje en daardoor mede op de zoo nuttigen arbeid verrichtende stichting.

RIDDERBOS,

Jaarverslagen der Nederlandsche Christen-studentenvereeniging over den cursus 1924-1925.

Meer dan de helft van dit boekje wordt ingenomen door het jaarverslag van den secretaris Dr H. C. Rutgers, dat aangaande den algemeenen toestand van de N. C. S. V. op uitnemende wijze oriënteert, en daardoor interressante lectuur vormt.

RIDDERBOS.

Jaarboekje van de Gereformeerde Vereeniging voor drankbestrijding voor het jaar 1926. Dertiende Jaargang.

Dit boekje is van geringen omvang, maar toch van be-

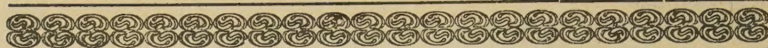
teekenis, vooral ook door het mengelwerk, bestaande uit een aantal korte en pittige propaganda-stukjes.

RIDDERBOS.

Mimosa, door Amy Carmichael, uit het Engelsch vertaald door J. H. Kuyper.
's Gravenhage, J. N. Voorhoeve, 1926.

Een merkwaardig en aangrijpend verhaal uit de geschiedenis van de zending in Engelsch-Indië.

RIDDERBOS.

Mededeeling van de Redactie.

Uit de laatste Kroniek is den lezer gebleken, dat Dr J. Waterink, wegens den arbeid, dien de benoeming tot hoogleeraar met zich brengt, afscheid genomen heeft als „Kronieker" van ons tijdschrift. Wij danken hem hartelijk voor den steun door zijn frissche Kronieken aan het tijdschrift geboden en hopen dat hij als hoogleeraar in de opvoedkunde en catechetiek de Redactie en de lezers zoo nu en dan met een artikel verblijden zal.

Het is ons aangenaam te kunnen mededeelen, dat de Kroniek, te beginnen met September, geschreven zal worden door *Ds P. van Dijk* van Serooskerke. Deze is een kundig theoloog en staat (hiervan getuigt zijn persarbeid in de Zeeuwsche Kerkbode) met open oog midden in het theologisch leven van onzen tijd. De Heere sterke hem tot zijn taak en geve, dat, mede door zijn Kronieken, ons tijdschrift al meer aan zijn doel beantwoorde.

REDACTIE.